VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain ja kuntarakennelain 56 a §:n ja 59 §:n muuttamisesta

SAARA RAHKO, LAINSÄÄDÄNTÖNEUVOS
UNNA HEIMBERG, NEUVOTTELEVA VIRKAMIES
15.11.2024

Pääasiallinen sisältö

- Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettua lakia siten, että kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttia korotettaisiin 3,1 prosenttiyksiköllä.
  - Valtionosuus olisi vuoden 2025 alusta 25,02 prosenttia ja kuntien omarahoitusosuus olisi 74,98 prosenttia.
- Esityksessä ehdotetaan säädettävän myös valtionosuuteen kohdistuvista määräaikaisista vähennyksistä ja lisäyksistä
- Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin ehdotetaan eräitä teknisiä muutoksia:
  - TE-uudistukseen liittyen:
    - Kustannustenjaon tarkistus vuosina 2025 ja 2026 tehtäisiin niin, että tarkistus ei kohdennu työvoimapalveluiden rahoitusta kohdentaviin kriteereihin; 18-64 vuotiaiden kriteeriin ja laajaan työttömyyden kriteeriin.
    - Kunnan työttömyysetuuksien rahoitusvastuun laajentamisen korvauksen laskemiseksi tarvittavien tietojen toimittamiseen täsmennys, jonka mukaan tietoja KELAn lisäksi toimittaisi STM.
    - Valtionosuustehtävien muutosten ja valtionosuuden perusteiden laskentaan liittyvään yhteistoimintaan sekä valtionosuutta koskeva neuvotteluun osallistuisivat valtiovarainministeriö sekä peruspalvelujen valtionosuustehtävistä vastaavat ministeriöt.
  - Kuntarakennelakiin täsmennystä yhdistymisavustusten palautuksen voitaisiin maksaa jo kuluvana varainhoitovuonna

Valtionosuusprosentin muutos

- Valtionosuusprosentin muutoksella toimeenpannaan talousarviota ja muualla tehtyjä määräraha- ja tehtävämuutoksia.
  - Sote-laskelmien jälkikäteistarkistuksen vaikutus valtionosuusprosenttiin on 4,60 prosenttiyksikköä ja 501 miljoonaa euroa valtionosuuksia vähentävä. Vastaava on ollut voimassa jo vuonna 2024, mutta viedään nyt pysyvänä vähennyksenä valtionosuusprosenttiin.

Muutos	Vaikutus valtionosuusprosenttiin (%-yksikköä)	Vaikutus valtionosuuksiin (1 000 euroa)
TE-uudistukseen liittyvät pysyvät valtionosuuden lisäykset	+4,67	657 954
Sote-uudistuksen valtionosuusvaikutuksia lieventävä pysyvä valtionosuuden lisäys	+2,54	277 000
Valtion ja kuntien välisen kustannustenjaon tarkistuksen vaikutus	+0,68	64 498
Valtionosuustehtävien muutokset	+0,04	4 930
Sote-uudistuksen johdosta valtionosuuteen tehtävät pysyvät vähennykset	-4,60	-501 156
Hallitusohjelman mukaisen indeksisäästön vaikutus	-0,23	-25 257
Muutokset yhteensä	**+3,1**	**477 951**

Määräaikaiset vähennykset ja lisäykset

- Vuonna 2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen kohdistuisi erikseen säädettävä määräaikainen lisäys 1,97 euroa asukasta kohden liittyen vuonna 2024 käyttämättä jääneiden kuntien yhdistymisavustusten palautukseen.
  - Lisäys yhteensä on 10 997 000 euroa.
- Erikseen säädettävänä määräaikaisena vähennyksenä vuonna 2025 kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta vähennetään 4,07 euroa asukasta kohden liittyen hallituksen pyrkimykseen karsia kuntien tehtäviä ja velvoitteita sekä julkisen talouden menoja.
  - Vähennys yhteensä on 22 690 000 euroa.

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos